

Het Geuzenkorps 'Pro Patria'

Omstreeks het jaar 1870 wordt het geuzenkorps opgericht. Direct na de oprichting wordt een vaandel ontworpen met het opschrift: VOOR ONZE VRIJHEID STERVEN WIJ.

Boven in het vaandel staat één (wassende) maan afgebeeld uit het voormalige gemeentewapen van Krimpen aan de Lek. Ook is men in het bezit van een oranje vlag, met daarop geborduurd PRO PATRIA.

Zwaard met foudraal PRO PATRIA

De aanleiding tot het oprichten van dit korps is de herdenking van de inname van Den Briel door de watergeuzen op 3 april 1572 geweest. Dan 300 jaar terug dus. Het is 3 april 1872 als in Krimpen aan de Lek een groot feest wordt gehouden, met onder andere een optocht van wel 300 personen. Daarbij is aanwezig het geuzenkorps, een groep van ongeveer 60 personen, gekleed in rode hemden en uitgedost met baarden. Na afloop van deze wel 4 uur durende tocht, wordt men in de school aan de Dorpsstraat onthaald op brood en bier.

Het geuzenkorps bestaat uit 60 geuzen, waaronder negen officieren, in de rang van tambour tot kapitein. Het bestuur bestaat uit de volgende personen:

J.H. von Santen	<i>Beschermer</i>
H.C. Helleman	<i>Erelid</i>
M. Boogaardt Bern.zn.	<i>1e Voorzitter</i>
D.P. Jager	<i>2e Voorzitter</i>
J. Speenhoff	<i>Secretaris</i>
J. Kirrigger	<i>Penningmeester</i>
Joh. Staat	<i>Lid</i>
J.J. Helleman	<i>Lid</i>
O. von Santen	<i>Tambour maître</i>
C. de Bode	<i>Tambour</i>
M. Spiering	<i>Vaandrig Hollandsche vlag</i>
L. Brouws	<i>Vaandel van het korps</i>

Artikel 1. uit de statuten

Het korps is opgericht als blijvend aandenken aan de viering van 300 jaar onafhankelijkheid en stelt zich ten doel:

Vaderlandsliefde en eensgezindheid aan te kweken door het houden van onderlinge bijeenkomsten, waar voordrachten in dien geest zullen worden gehouden.

Elkander bij te staan in geval van nood of ziekte, door geldelijke ondersteuning uit de korpskas.

Het jaarlijks organiseren van een of meer feestelijke bijeenkomsten, ter herinnering aan of naar aanleiding van voornamelijk gebeurtenissen, uit de geschiedenis des Vaderlands.

De contributie bedraagt 5 cent per week, dit laat natuurlijk geen grote uitgaven toe. Ook de kosten voor kostuums en andere benodigdheden, worden uit de contributie betaald. Gelukkig ontvangt het geuzenkorps financiële bijdragen, gedaan door de eigenaren van bedrijven uit de gemeente. Daardoor is het mogelijk in de zomer een bootreisje te maken en in de winter twee bijeenkomsten te houden in de SOCIËTEIT aan de Rijsdijk.

De Sociëteit

Bij diverse gelegenheden worden er ook fakkeloptochten gehouden. De vereniging wordt verder ondersteund door 14 donateurs en 7 donatrices.

De beschermheer J.H. von Santen is in 1819 geboren in Emden (Duitsland), in het voormalig Koninkrijk Hannover. Zijn beroep is reder over twee zeegaande zeilschepen: de BASTIAAN POT en de ANTJE. Het rederijkantoor is gevestigd op de scheepswerf van J. & K. Smit aan de Rijsdijk. Tevens is hij tot aan zijn overlijden raadslid geweest van de gemeente Krimpen aan de Lek.

Op 6 juni 1875 is het 25 jaar geleden dat Von Santen in het huwelijk is getreden met Elisabeth Maria van der Mijle, dochter van een plaatselijke kruidenier. Op deze dag is het geuzenkorps op een bak naar het rederijkantoor gevaren, in groot kostuum met vaandel, vlaggen en een groot bord met daarop HULDE AAN ONZE BESCHERMHEER.

Als cadeau ontvangt het echtpaar een jubileumboek en een kristallen roemer met zilveren deksel met daarin gegraveerd de naam van het geuzenkorps. Deze is waarschijnlijk verloren gegaan.

Omslag van het jubileumboek

De winter van 1890 - 1891 is dusdanig streng dat ijsclub THIALF, in de periode van zaterdag 13 december tot woensdag 19 januari, regelmatig wedstrijden en ijsfeesten organiseert. Er is zelfs een pad over het ijs aangelegd van planken, geleverd door de firma Boogaardt, met een lengte van ongeveer 500 meter, naar de ijsbaan op de Bakkerskil. Dit pad wordt aangelegd door de armen uit de gemeente, ze krijgen daarvoor 1 gulden per uur en worden betaald door de ijsclub. Ook worden andere werkzaamheden verricht zoals het gereedmaken van de baan, het schaven van het ijs en het bouwen van ijstenten.

Het geuzenkorps heeft een aanvraag ingediend bij de ijsclub om op 2e kerstdag 1890 een gedeelte van de ijsbaan te mogen gebruiken. Aan dit verzoek wordt voldaan zodat we nu het ooggetuige verslag van de secretaris M. Boogaardt Bern.zn. van diezelfde ijsclub kunnen lezen:

Dit korps dat in groot costuum, van het dorp over de rivier de Lek tot aan de ijsbaan met muziek, vliegende vaandels en slaande trom een militaire wandeling over de ijsvlakte maakt, biedt in hun schilderachtige uniformen, een hoogst eigenaardig schouwspel aan. Op de baan zelve zijn toeschouwers en rijders, ook uit naburige plaatsen bijeen gestroomd, teneinde de wedstrijd in het ringsteken door de geuzen bij te wonen.

Op 18 februari 1895 zou op eenzelfde wijze weer een ringsteekwedstrijd door het geuzenkorps plaatsvinden.

Hieronder een foto uit 1890 van het geuzenkorps PRO PATRIA, in vol ornaat.

Van links naar rechts:

De voorste rij; vanaf de tamboer, 7 personen.

Tamboer A. Kerger - secretaris J. Speenhoff - voorzitter M. Boogaardt Bern.zn. - J. Verhoeff - penningmeester J. Kirrigger - vaandrig Hollandse vlag M. Spiering - Joh. Staat.

De tweede rij; vanaf de vlag, 17 zichtbare personen.

G. van Zwienen - Groeneveld - C. Stroete - J. de Graaf - J. van Dijk - W. de Bruin - Ad Verhoeff - B. Vermeer - A. van der Velden (Rooie Ai) - F. Burger - Stoffel Mulder - Krijn Ooms - A. Schippers - R. van der Schans - C. de Bode - R. de Vos - G. Vermeer.

Voorlaatste rij; 8 personen.

T. Neef - G. Markus - P. de Looyer - C. Blonk - W. Neef - P. de Hon - H. de Graaf - B. Nobel.

Achterste rij; 11 personen.

C. van Vliet - C. Schouten - A. Bouman - A. Staat - R. Halewijn - J. Boon - Jac. Staat - J. Neef - Jac. de Hakkelaar - P. Kortland - J. Neef.

Het is 22 mei 1913 als er een algemene vergadering plaatsvindt met als belangrijkste agendapunt het vinden van een plaatsvervanger voor de heer M. Boogaerdts Bern.zn. Deze is kort hiervoor op 63-jarige leeftijd overleden. Hij is vanaf de oprichting voorzitter geweest. Er is een commissie benoemd om een nieuwe voorzitter aan te stellen, doch deze commissie slaagt daar niet in. Op maandag 16 juni 1913 wordt het geuzenkorps PRO PATRIA ontbonden. De eigendommen zoals trommels, vlaggen enzovoort zijn onder de leden verloot. Het kasgeld zal onder de leden worden verdeeld. Vele burgers betreuren dat het korps, na 41 jaar, onverwacht is opgehouden te bestaan.